

— Zou Mijnheer pastoor, als 't u blijft, willen komen om mijn grootmoeder te berechten?

— Mijnheer pastoor ligt al te bed. Kunt ge niet wachten tot morgen?

— Ach, mijn grootmoeder ligt op sterven.

— Maar 't is zulk guur weer en de pastoor is al een oude man.

Maar een tweede venster ging open en de brave grijsaard zei vriendelijk:

— Wilt ge even wachten, vriend, ik zal dadelijk beneden zijn. Of roep de koster. Dan kunnen we seffens gaan.

— Waar woont de koster? vroeg de «graaf» of Toon, zoals we hem nu willen noemen, op verheugde toon, want zijn grootmoeder zou de verlangde hulp ontvangen.

— Drie huizen verder.

— 't Is wat te zeggen! mompelde de meid. Een berechting met zulk een weer! En God weet waarheen! En de pastoor zegt altijd maar seffens: ja.

De oude sukkel kleepte zich wat aan en ging naar beneden.

— Maar, mijnheer, 't is zulk guur weer! En ge zijt nauwelijks genezen van uw zware verkoudheid.

— Waar mijn heilig ambt mij roept, moet ik gaan, Trien.

— De mensen zijn altijd zo haastig.

— En ze hebben gelijk! De dood komt zo onverwachts. Geef mij mijn mantel. Ik kan nog meer verdragen dan ge denkt, Trien, en bovendien, 't is mijn plicht.

De koster had reeds de kerk ontsloten.

Toon wachtte op de priester.

— Waar moet ik zijn? vroeg de laatste.

— In 't bos, mijnheer pastoor, bij de weduwe Nijdens.

— In 't bos! riep Trien verschrikt uit. Ach, mijn God, en met al dat slecht volk! Men zegt dat Jan De Lichte daar verblijft.

— Mijnheer pastoor moet niets vrezen als ik bij hem ben, zei Toon.

— Wie God bewaart, is wel bewaard, sprak de grijsaard.

Hij begaf zich naar de kerk.

De klok klepte.

De dorpeling, die nog wakende was, zond een gebed hemelwaarts voor de zaligheid der ziele, die op 't punt stond 't aards omhulsel te verlaten.

De koster ging voorop met een brandende lantaarn. De priester volgde met de H. Sacramenten. Achter hem stapte Toon. De jongeling verkeerde in een wonderlijke stemming.

Deze avond had hij een woest toneel bijgewoond. Hij was te midden van bandieten, van rovers, van moordenaars geweest. Daar waren plannen gesmeed, plannen wier uitvoering wee en jammer zou uitstorten over brave burgers en boeren.

En nu volgde hij een berechting! Daar voor hem ging de die-naar van God en in zijn handen droeg hij de H. Sacramenten, die de stervende grootmoeder zouden vertroosten.

Ginds roof en moord, hier vrede, geloof. Ginds de weg van 't kwade, hier het pad der deugd.

Welke baan moest hij kiezen!

Alles wat in hem was dreef hem naar de goede zijde.

Hij walgde van die bandeloze tonelen in Livina's kroeg; hij verfoeide die wrede hoofdman, die zijn gezag aanwenden zou tot het brengen van onheilen en rampen.

Waarom was hij niet als de anderen die hem omringden?

Waarom noemde men hem de graaf, en schold zijn vader hem soms uit voor leegloper die zijn aard geërfd had?

Wat betekende dit alles?

Soms scheen het hem toe, alsof iets geheimzinnigs hem omhulde! Wat mocht dat raadselachtige toch betekenen?

Toon was zo in gedachten verdiept, dat hij al ver in 't bos was, eer hij er zich rekenschap van gaf. De koster trok hem aan de mouw en fluisterde:

— Ge moet ons voorgaan en de weg wijzen.

Zwijgend stapte hij vooraan.

Weldra stond men voor de hut. Driftig opende hij de deur en blijde riep hij:

— Grootmoeder, mijnheer pastoor is hier.

— Hoe goed van hem! juichte de oude vrouw, zich half oprichtend.

De koster plaatste de lantaarn op de wankelende tafel en daar de hut maar uit een vertrek bestond, ging hij met Toon weer buiten.

De priester bleef lang bij de zieke vrouw. Eindelijk deed hij de deur weer open en sprak:

— Koster, we zullen terugkeren.

— Toon, zei de zieke, wijs mijnheer pastoor weer de weg.

— O, 't is niet nodig; blijf bij uw grootmoeder, we zullen 't alleen wel vinden, hernam de priester.

— Neen, ge zoudt verdwalen, verzekerde de vrouw. Toon, ga maar mee, als een goede jongen en kom dan weer bij mij.

De jongeling was onmiddellijk bereid weer als wegwijzer dienst te doen.

De wind stak op.

Een geweldige vlaag blies de lantaarn uit.

— Hoe geraken we nu verder, mompelde de koster. En we verzinken in het slijk.

— 't Is niets, suste de priester, we zullen er wel komen.

— Wacht! riep Toon, ik zal u bij de hand nemen, mijnheer pastoor. En als de koster u volgt, zijn we dadelijk buiten 't bos.

Aldus deed men.

Het drietal sukkelde verder.

— Ik kan de weg in het donker zo goed vinden, als bij klare dag, zei de jonkman. Pas op, mijnheer pastoor, hier hangt een tak omhoog. Buk u wat. Juist, zo. Hier, blijf goed op het pad, 't kronkelt nog al. Zwicht u voor deze struik.

Ja, de gids bewees uitstekende diensten.

Zonder ongevallen geraakte men uit het woud.

— Zie, zei de geestelijke, nu kunnen we 't gemakkelijk vinden. Keer nu maar naar uw grootmoeder terug, en bid voor haar. Kom morgen voormiddag eens bij mij; ik moet u wat vertellen.

Toon belofde het.

— En vriendelijk bedankt, mijnheer pastoor, voor uw spoedige komst. Grootmoeder verlangde zo naar u.

— 't Is mijn ambt, vriend. Tot morgen dus!

Men scheidde.

De jonkman liep snel naar de hut terug.

Maar de oude vrouw gaf geen antwoord op zijn geroep.

— Zou ze slapen? mompelde Toon, het leger naderend.

Daar lag zijn grootmoeder, met een glimlach over 't gelaat.

— Ze is dood! kreet de jongeling.

Hij betastte 't gelaat.

— Ja, ze is plotseling gestorven. Wat ben ik verheugd, dat ik haar nog deze dienst bewezen heb. Ik zal nu maar naar huis teruggaan.

Hij trok de deur toe en verwijderde zich.

Onderweg dacht hij na over de woorden van de priester.

— Morgen moet ik bij hem komen! Hij heeft me wat te zeggen. Wat kan dat zijn! Zou grootmoeder iets verteld hebben? Zou misschien 't een of ander geheim aan 't licht komen?

Bij deze gedachte klopte zijn hart van verlangen. Hij had dadelijk willen naar Strijpen lopen, om nu te weten wat de geestelijke hem moest mede delen. Doch hij begreep dat hij wachten moest. De nacht zou hem lang vallen.

Geduld echter, geduld tot morgen zeven uur! Neen, dat was te vroeg. Hij mocht de priester zo tijdig niet storen, tot acht uur dus of negen.

Van deze gedachten vervuld kwam hij t' huis.

NEGENDE HOOFDSTUK.

HET TWEEDE PROEFSTUK.

't Was de avond, waarop Jan De Lichte naar belofte het tweede proefstuk verrichten zou.

De baljuw van Velzike en de burgemeester van Strijpen hadden samen in het huis van deze laatste hun avondmaal genomen en wandelden arm aan arm naar de herberg «In de Hoop van Vrede», om er volgens gewoonte enige partijtjes kaart te spelen.

— 't Begint al koel te worden, 's avonds, zei de baljuw, zijn mantel wat toehalende.

— 't Is ook al October, antwoordde zijn vriend. Iedere schone dag, die we nog hebben, is overwinst.

— 't Wordt een goed seizoen voor de baanstropers.

— Ja, en ik vrees dat we er deze winter schrikkelijk veel last van zullen hebben.

— Ge spreekt van Jan De Lichte?

— Van wie anders? Die kerel zal ons veel moeite aandoen. En was er dan nog maar hoop hem de ene of de andere dag te vangen! Maar wij alleen kunnen toch onmogelijk een ganse bende aanhouden. En soldaten of gerecht uit de stad, neen, nu de Fransman hier baas speelt, moeten we daar niet op rekenen.

— 't Is oprecht droevig, sprak de baljuw zuchtend. Ik moet hier voor orde en rust zorgen en de hoge overheid zelve bindt mij de handen.

— Maar kom, zei de burgemeester op een vrolijkere toon, we gaan nu onze avond niet bederven. Een ambtenaar wil ook wel eens van alle zorgen bevrijd zijn. Een pijp tabak, een potje van Stevens smakelijk bier en ons aangenaam kaartspel, die drie mag Jan De Lichte deze avond niet vergallen.

Zo koutende bereikte het tweetal de herberg.

— Goede avond, heren, groette Steven, de waard, en onmiddellijk bracht hij de bezoekers een stoel, waarna hij van een rekje hun pijpen nam.

— 't Is maar koud, Steven, deze avond. Doch ik zie, ge hebt een vuurtje gemaakt.

— 't Wordt stillekens aan tijd, niet waar? Ik zeg altijd, dat de zomer te kort duurt en de winter daarentegen te lang. Maar ja, we moeten 't nemen, zoals 't komt.

Met deze woorden plaatste hij twee bekers bier op de tafel, want 't was niet nodig dat de baljuw en de burgemeester vroegen wat ze begeerden. Immers ze waren vaste klanten van «In de Hoop van Vrede».

— Pachter Dekkers is weer laat, zei de baljuw. Ik hoop echter dat hij komt.

— Anders zal mijn vrouw de vierde plaats bij 't kaartspel innemen.

— Ja, liever uw vrouw, dan de ene of andere vreemdeling, welke toevallig hier binnen komt, hernam de baljuw.

— Wat bedoelt ge? vroeg zijn kameraad.

— Och, nu wij zo spreken over de vierde man bij 't kaartspel,

herinner ik mij een vertelling van moeder zaliger.

— Verhaal ze ons.

— Ze is kort en in afwachting van Dekkers' komst zal ik ze u mededelen. Ge weet, mijn moeder was afkomstig uit de polders ten noorden van Gent.

— Van Assenede, zoals ge me dikwijls zeide, onderbrak het Strijpense dorpschoofd.

— Juist, welnu op een Kerstavond zaten in dit dorp drie mannen bij elkander te wachten op het uur der nachtmis. Om de tijd wat te doden, besloten ze enige partijtjes te jassen. Maar ongelukkiglijk misten ze een vierde man. Maar eensklaps kwam er een vreemdeling binnen, die naar de weg vroeg.

— Ge kunt niet beter komen, zei een der mannen, we missen een vierde speler. Hebt ge geen goesting een kaartje te leggen?

— Gij zijt toch zo haastig niet? voegde er een tweede bij.

— Och, antwoordde de ander, kom ik er vandaag niet, 't zal morgen zijn! 'k Ben verzot op kaarten en 'k zal me dus geen twee keren laten nodigen.

Hij nam een stoel, nam de kaarten, stak ze door en deelde ze uit. Hij scheen een aangenaam mens, die allen vermaakte door zijn kwinkslagen en kluchtige zetten. De tijd vloog om. Niemand dacht nog aan de kerstmis. Een der gasten liet een zijner kaarten vallen, welke bij de stoel van de vreemdeling terecht kwam. Hij, aan wie ze behoorde, bukte zich om ze op te rapen. Hij sprong verschrikt ter zijde en slaakte een luide gil. Hij had gezien, dat de kluchtige kerel bokkepoten had.

— De duivel! riep hij.

Ook de anderen vloegen op van hun bank, maar Lucifer, hij was inderdaad de vierde man, gaf een der aanwezigen een ferme kaakslag waarna hij ijlings de woning verliet.

Ge kunt denken welk een vreselijke hoogdag de drie vrienden doorbrachten!

— Dus, de duivel was gekomen om de mannen van de mis te weerhouden, zei de herbergier.

— Natuurlijk, hernam de baljuw. Mijn moeder heeft ze goed gekend.

— Ieder denke daareover wat hij wil, bracht de burgemeester in 't midden. Uw moeder, vriend baljuw, was zeer jong, toen ze Assenede verliet en op jeugdige mensen maken zulke verhalen een diepe indruk.

— Ja, moeder zaliger geloofde dit voorval met hart en ziel, en ik voor mij beweer, dat er zonderlinge dingen geschieden.

— Dat moogt ge met recht zeggen, heer baljuw! haastte de waard zich uit te roepen. Ik had deze dag bezoek van Janneken, de zanger, en hij vertelde me zonderlinge dingen van Jan De Lichte.

Op dit ogenblik ging de deur open en de lang verwachte boer Dekkers trad binnen.

— Goede avond, vrienden, zei hij op gulle toon. Wat laat, niet waar? Maar ge moet me verontschuldigen, ik ben deze noen naar Aalst geweest en was wat laat terug.

— We geven u de absolutie, sprak de burgemeester lachend en voor penitentie leg ik u op, seffens met ons te kaarten. De straf is dus niet zwaar.

— Maar laat Steven eerst vertellen, wat hij over Jan De Lichte gehoord heeft, ried de baljuw.

— Over Jan De Lichte? vroeg de pachter. Spreekt ge van de bandiet? Toch geen nieuw schelmstuk, hoop ik?

— Neen, niet dat ik weet, antwoordde de herbergier. Maar Janneken de liedjeszanger zei, dat deze vechter en dief de zwarte kunst beoefent.

— Janneken is een kluchtigaard, spotte de burgemeester.

— Ja, maar hij beweerde dat hij er zeker van was, De Lichte gaat veel om met Egyptenaars en dat slag van volk is in de toverij zeer bedreven.

De Egyptenaars, hernam Strijpen's burgemeester, hebben zeer zeker allerlei zonderlinge gewoonten, maar toverij, zie daar geloof ik zo vast niet aan.

— Maar burgemeester! riep de boer uit, hebt ge dan al die vertellingen over bezwerings van kinderen en beesten vergeten? Waarom stierven er in een week drie koeien van mijn geuur? Was dat niet door de schuld van het oud wijf, dat met de hond van 't hof gejaagd werd? Hoe kunnen die Bohemers vuur eten, of koorddansen en al zulke rare streken, als ze niet met de duivel in betrekking zijn?

— Jan De Lichte heeft zich in een pater veranderd, om een zijner handlangers uit het kasteel van baron de Creil te halen, herbegon Steven.

— Dat bewijst alleen, dat hij een slimme kerel is, zei de burgemeester.

— Erger nog! riep Dekkers uit. Gisteravond werd een der wakers van het slot betoverd door een geest. En 's morgens was al 't geld van de baron verdwenen. Als daar geen toverij ondersteekt, ken ik niets meer van de wereld!

— Kom, nodigde de burgemeester, laten wij spelen, anders komt er niets van. Ge weet, als ik niet gekaart heb, kan ik niet in slaap geraken.

Emilie, Stevens echtgenote, die onder 't gesprek ook in de herbergplaats gekomen was, reikte een stukje krijt en een spel kaarten over.

Nauwelijks had Dekkers de kaarten verdeeld, toen twee kloeke mannen de deur openstaken.

— Is boer Dekkers hier? vroeg een van hen.

— Dat ben ik! riep de pachter verrast.

— Ge moet seffens naar huis gaan, vervolgde de vreemdeling. Een uwer paarden is ziek. We kwamen juist voorbij uw hof, toen de bazin verschrikt naar ons toe liep en, ons wat drinkgeld gevende, verzocht u in deze herberg te gaan halen.

De boer was reeds opgestaan. Met een bedrukt gelaat verliet hij vlug de herberg.

Hij was geen honderd tellen weg, toen een derde gast verscheen. Alle aanwezigen, de laatst binnengekomenen uitgezonderd, verbleekten.

Ze herkenden Jan De Lichte.

— Goede avond! sprak de roverhoofdman vrolijk. Blijf gezeten, heer baljuw en gij ook, burgemeester. Waard, bekommer u niet om mij. Uw vrouw zal me wel bedienen. Een druppeltje, als 't u belieft. Ik vind het wat te koud voor bier.

De ambtenaren voelden zich zeer angstig.

Wat betekende dit alles?

Waarom kwam de bandiet hier?

En die twee kerels waren medeplichtigen.

Hun boodschap was vals en slechts een list, om Dekkers te verwijderen.

Dus hadden de schelmen kwade bedoelingen.

— Ge moet niet bevreesd zijn, hernam De Lichte, die de onrust der aanwezigen wel bemerkte.

Ge aanziet me voor een schavuit, maar ge bedriegt u. Ik ken mijn manieren misschien beter dan gij, al bekleed ik niet zulke hoge posten! Ga gerust voort met uw spel. Maar ge zijt slechts gedrieën. Speelt ge dan als onnozele kinderen, die de kaarten opnemen, wegleggen, weer opnemen en zo verder en zich toch kostelijk vermaken?

— De vierde man is zo juist vertrokken, stamelde Steven.

— Dat was niet schoon van hem, om spelbreker te zijn. Maar ik ben niet haastig. Ik heb deze nacht geen werk. Kom, laat ik de vierde plaats vervullen. Jassen, dat is een aangename bezigheid.

De schelm zette zich aan tafel.

— Ziet, vervolgde hij, de burgemeester en ik tegen de baljuw en de waard. Aangenomen? Wacht, ik zal delen.

Op zijn gemak, kalm en rustig, alsof hij in Livina's kroeg zat, ging Jan De Lichte hier te werk. En ofschoon met de vrees in 't hart, speelden de ambtenaren en de herbergier een partijtje met de geduchte roverkapitein.

— Maar, burgemeester, sprak de laatste na enige ogenblikken. ge zult alles bederven met uw verregaande domheid. Is dat nu spelen voor een groot mens? Let wat beter op!

Maar geen enkele van de drie schonk enige aandacht aan 't spel, want 't scheen hun reeds toe, of ze koud staal op de hals voelden.

't Spel geraakte ten laatste uit.

— Ge zijt maar slechte kameraden! riep de hoofdman, de kaarten neerwerpende. Ge bevalt me niet als spelers. Ik trek er van door.

Hij stond op, betaalde zijn gelag, zeggende:

— Jan De Lichte is ook eerlijk op zijn tijd, zoals ge ziet. En nu, heren, vaarwel. Ik ga u nu geen bedreigingen doen, omdat ge me eens liet achtervolgen. Ge ziet, ik vrees u niet. En als ik u een welgemeende raad mag geven, loopt nooit in mijn weg. 't Zou kunnen gebeuren, dat ik in een minder plezierige luim was dan deze avond. Mocht ge soms baron Jehan de Creil ontmoeten, wees dan zo goed hem te vertellen uit mijn naam, dat zijn goud een goede klank bezit. Ge weet toch wel, dat ik gisteravond zijn kasteel bezocht heb. Zeg hem ook, dat hij zijn weggelopen dienaar niet mag verdenken; die arme bloed heeft geen schuld aan 't gebeurde. En nu, goede avond. Ik zal u maar niet wensen: tot weerziens.

Gevolgd door Stijn en Ira, de twee zogenaamde boden, verliet de stoutmoedige boef de herberg.

't Duurde nog enige tijd, eer de achtergeblevenen van hun verrassing en hun schrik bekomen waren.

— 't Is toch te verregaande! zei de baljuw, die het eerst het stilzitten verbrak.

— Welk een ongehoorde driestheid! riep de burgemeester uit. Ai mij! die schurk wordt de last van mijn leven. Wat zullen de mensen nu wel zeggen!

— Ja, wat zullen ze van ons zeggen! jammerde de eerste.

— Niets! voorspelde de herbergier.

— Niets? hernam de burgemeester.

— Wel neen, zo we allen overeenkomen dit voorval te verzwijgen. Mijn vrouw en ik zullen er nooit een woord van verklappen, nietwaar, Emilie?

— Van mijn leven niet! beloofde de herbergierster.

— Kunnen we er op rekenen? vroeg de baljuw.

— Alles wat in de herberg gebeurt, blijft er ook binnen, verzekerde Steven.

— Ja, zo moet het zijn! meende zijn echtgenote.

De lust voor het kaartspel was gedaan.

— Dekkers zal ook aardig staan zien hebben, sprak de burgemeester, want die ziekte van zijn paard was een list om hem weg te krijgen.

— Misschien komt hij nog terug, zei de andere ambtenaar.

— Dat moet ge niet geloven! Hij zal thuis blijven nu hij weet, dat er slecht volk in de omtrek zwerft. Want hij begrijpt van zelfs, dat er achter dit alles iets steekt. Voor alle zekerheid zal hij zijn hof bewaken.

— Als we die schelm maar niet tegenkomen in het naar huis gaan, hernam de baljuw.

— Daar moet ge niet voor vrezen, troostte de herbergier. Als hij iets boos in de zin had gehad, zou hij 't hier uitgevoerd hebben. Hij was toch meester en kon op de hulp dier twee makkers rekenen.

— Maar waarom dan die stoutmoedigheid met ons te komen spelen? vroeg de baljuw.

— Och, hij is een spotter, hernam Steven. Hij wilde de draak met ons steken en tonen, dat hij alle gezag miskent.

Maar half gerust gesteld trokken de magistraten huiswaarts.

Evenwel, op hun weg ontmoetten ze niets ongewoons. En tot hun grote blijdschap bleef 't voorval van die vreselijke nacht zwegen.

De kapitein bekende het later op de pijnbank.

**

Met veel gelach hoorden de rovers in Livina's kroeg, het verslag van het tweede proefstuk. Deze avond werd Jan De Lichte voor goed als kapitein aangesteld.

— Makkers, zo sprak hij, ik zal mij uw vertrouwen waardig tonen. Liever dan schone woorden te spreken, roep ik u toe: Let op mijn daden. Als vaste leden der bende zijn dus aangenomen diegenen, welke de eed afgelegd hebben. Voorlopig zijn we sterk genoeg. Mochten we meer mannen nodig hebben, we kunnen er kiezen tussen hen, die ons van verre dienen. En nu aan 't werk. Ons reglement is kort. Ge gehoorzaamt mij. We verdelen samen de buit na vooraf iets weggelegd te hebben voor gemeenschappelijke doeleinden. Livina zal de kas bewaren. Zij ontvangt het geld van de voortverkopers en geeft er ons verantwoording van. De verraders worden met de dood gestraft. Vindt ge dit alles goed?

— Ja, ja! bulderden de bandieten.

— Welnu, ons eerste stuk is vastgesteld op morgen avond. Dan randen we de postkoets van Gent op Brussel aan.

— Bravo! hilde de vergadering. Dan gingen de rovers de bijzonderheden van deze aanslag bespreken.

TIENDE HOOFDSTUK.

HET BEZOEK BIJ DE PASTOOR.

De graaf of Toon, zoals we hem hoorden noemen, spoedde zich haastig naar de pastoor, die zijn stervende grootmoeder bediend had.

De jongeling brandde van nieuwsgierigheid om te weten, wat de geestelijke hem te vertellen had.

Hij werd door Triene onmiddellijk in een kleine kamer gelaten.

— Zijn Eerwaarde zal seffens komen, zei de meid.

De grijsaard liet zijn bezoeker niet lang wachten.

— Ga zitten, sprak hij vriendelijk. En luister nu eens kalm naar mij. Wind u niet op. Men noemt u Toon, niet waar?

— Zoals ge zegt, heer pastoor.

— Maar uw naam is anders, zoals ge straks zult horen. Heeft uw grootmoeder u nog iets gezegd, na ons vertrek?

— Ze was dood toen ik terugkeerde.

— God hebbe haar ziel! Zij is vol oprecht berouw gestorven. In haar laatste ogenblikken heeft ze veel goedgemaakt door een openhartige bekentenis, u betreffend. Zij was uw grootmoeder niet.

De jongeling spalkte de ogen wijd open.

— En die mensen, bij wie ge woont, zijn uw ouders niet, vervolgde de geestelijke.

— Ik heb het altijd gevoeld en gedacht, maar zeg me dan...

— Kalm, mijn zoon. Luister bedaard. Uw zogenaamde grootmoeder vertelde me, dat ge een gestolen kind zijt.

— Gestolen? kreet de jongeling. Aan mijn ouders ontroofd?

— Ja, maar de zieke kende uw afkomst niet. Op zekere nacht werd ge in de hut van haar zoon gebracht. Dat moet een twintigtal jaren geleden zijn. Maar uw vermeende vader en zijn vrouw zwegen als het graf, zodat hun moeder niet wist, waar men u geroofd had.

— Maar dan zullen de Egyptenaars, bij wie ik leef, die rovers, die schelmen spreken! stoof Toon op.

— Nog eens, kalmeer u, mijn vriend. Handel niet in overijling. Het zou u kunnen berouwen. Aan uw huisgenoten moogt ge niet laten blijken, dat ge iets weet. Moesten deze merken, dat hun misdaad bekend is, ze zouden u misschien in stilte vermoorden, om op die wijze met u het geheim in het graf te delven.

— Maar hoe zal ik dan alles te weten komen?

— De stervende vrouw heeft me gesproken over Hille, bijgenaamd de toverheks. Kent ge deze vrouw?

— Zeer goed. Ze woont midden in het bos en is waarzegster.

— De ongelukkige! Maar u kan ze wellicht de waarheid vertellen, niet omdat ze de gave bezit het verleden en de toekomst te kennen, maar daar ze meer van deze zaak weten moet.

— Doch zal ze willen spreken?

— Voor geld waarschijnlijk wel. En misschien ook, zo ge dreigt met het gerecht. Doch, jongeling, als ik u in deze zaak een ernstige raad mag geven, wees dan uiterst voorzichtig. Ge kunt dat volk niet in het minst vertrouwen.

— Maar waarom heeft grootmoeder mij dat niet eerder verteld?

— Ze durfde niet uit vrees voor haar zoon. Doch nu de dood naderde en haar schrik aanjoeg, nu kon ze niet langer zwijgen. On-

der tranen heeft ze me alles bij haar biecht bekend en me verzocht het u over te vertellen.

— Ach, heer pastoor, hoe moet ik handelen? riep Toon wanhopig uit. Waarlijk, ik vrees de bozen, die me omringen. Ze zijn tot alles in staat. De man, die mij roofde, is een handlanger van Jan De Lichte. Moest hij alleen maar weten dat ik hier bij u zit, hij zou me straks vermoorden. Nu ik dat alles kalm overdenk, zie ik in hoe moeilijk ik de waarheid zal achterhalen.

— Moed, mijn zoon, sprak de grijsaard. God is met u. Door Zijn Voorzienigheid heeft uw grootmoeder de laatste ogenblikken van haar leven deze bekentenis gedaan. Het andere zal volgen. Ga nu eerst die vrouw Hille raadplegen. Ik ben zelf arm, maar ziehier wat geld. Daarmee zult ge haar mond misschien openen.

— Hoe edel van u! zei Toon, de handen van zijn weldoener grijpende.

— Het is mijn plicht de bedrukten te vertroosten, de ongelukki- gen te helpen. Dus, doe zoals ik u zeg.

Maar vooral, laat thuis niets merken. Keer er terug en houd u alsof ge niets beters wist dan dat ge de zoon zijt. En kom mij spreken, als ge raad nodig hebt. Kom 's avonds, als het donker is. Klop aan 't achterpoortje. Dat is beter. Moest men u zien, het ware genoeg om vermoeden te wekken.

Door allerlei aandoeningen overstelpt, verliet de jongeling de pastorie.

Hij was een gestolen kind! Leefden zijn echte ouders nog? Zo ja, waar? In welk een toestand? Dat alles moest hij te weten komen, en nog wel van slecht volk, van schelmen, rovers of van een wijf, dat niet beter was dan degenen, welke haar omringden.

Voorwaar geen gemakkelijke taak.

De avond was gevallen. Ongeveer een drie kwart uur gaans van de wijk Boechout, in het dichte bos, stond een ellendige hut.

Hier woonde Hille, de toverheks, zoals ze algemeen genoemd werd.

Het was een afzichtelijk wijf, met fladderende grijze haren, met valse loerende ogen, een kromme neus, en ingevallen mond. Haar gestalte was gebogen.

Hille zat neergehurkt bij een vlammen houtvuur. Een zwarte kater hield haar gezelschap.

Was de hut van buiten ellendig, van binnen was ze het niet minder. Gaten en reten had de vrouw met voddën, met mos, of met slijk gestopt. Tegen de wand stond een wrakke tafel, met een ruwe bank, langs de andere kant een vermoldde kast.

Aan het dak hingen bossen gedroogde kruiden, terwijl enige flessen op een schap in een rij geschikt waren.

Boven het vuur, dat in een holte lag te branden, was een haak bevestigd, waaraan een ijzeren ketel kon gehangen worden.

Blijkbaar zat de heks in gepeinen verzonken. Toen de deur geopend werd, zag ze zelfs niet op en scheen de jonkman, welke binnengetreden was, niet te bemerken.

— Hille, sprak de bezoeker.

Geen antwoord, geen blik.

— Hille, klonk het wat luider.

Dezelfde stilte.

De jonkman tikte haar op de schouder.

— Hille, hoort ge niet!

— Laat me met rust! snauwde ze, zonder op te zien.

Toon, want hij was het, die hier stond, moest de gewoonten der vrouw kennen. Zonder te spreken, zette hij zich op de bank en wachtte geduldig.

Een half uur verliep.

Toen stond Hille op en zag haar bezoeker aan.

— Ha, het is de graaf, mompelde ze. Hij is zeker verliefd, en komt om een kruid, ten einde de deerne, die hij begeert en van hem niet weten wil, tot andere gedachten te brengen.

— Ge hebt het mis.

— Ja, zo beginnen de minlustige jonkers allemaal. Ze komen om mij te raadplegen, en willen zich toch houden, alsof geen meisjes hen geboeid hebben.

— Waarlijk, Hille, ik kom iets anders doen. Mijn grootmoeder is gister gestorven.

— Komt ge me oud nieuws vertellen?

— Wist ge het dan al?

— Och, arme bloed, ge kent me nog niet. Deze nacht reeds heb ik met de geest uwer grootmoeder gesproken. Voor mij blijft niets verborgen.

Toon huiverde. Hij was bang voor dat vreselijke wijf, dat zelfs met de doden sprak.

— Ha, ge verschrikt, omdat ik u dat vertel, vervolgde de heks. Maar zijt ge waarlijk hierheen gekomen om mij 't nieuws van uw grootmoeders dood te vertellen?

— Neen, ik moet ernstig met u spreken. Wilt ge naar mij luisteren?

— Wat is er dan?

— Wat heeft de geest mijner grootmoeder tot u gezegd, deze nacht? vroeg de jongeling niet zonder sidderen. Want hij geloofde de vrouw en kon niets anders denken, of zijn grootmoeder, die christelijk gestorven was, moest de heks bevolen hebben hem het geheim mede te delen. Immers, zijn grootmoeder zelve had hem naar hier gezonden!

— Denkt ge, krijste Hille, dat ik de taal der geesten verklap? Zeg me, kort en goed, wat brengt u hier?

-- Ik moet u wat vragen.

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTÉ.

Nr 6

EERSTE JAARGANG

10 NOVEMBER 1948

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTTE

en zijn zwarte Roverbende

VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET

VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

INHOUDSTAFEL

Jan De Lichte

	Blz.
Jan De Lichte	3
De samenzwering	6
Baru	11
De bevrijding	14
Weg met den kapitein	19
Het eerste proefstuk	26
De samenkomst	31
De berechting	39
Het tweede proefstuk	41
Het bezoek bij den pastoor	44
De aanslag op de postkoets	47
Het geheim	53
Nieuwe plannen	57
De aanval van Jan De Lichte	60
De verloofde	67
Weer bij Livina	71
De bruid van den roover	74
Arme Frans!	79
Teruggevonden	85
De baanstroopers	88
Het bezoek bij den baron	93
De bruiloft	101
De aanslag bij den maalter	107
De bruid	112
Het gestoorde huwelijksplan	115
Nieuwe schelmerijen	118
De uitvoering	123
Mulder Van Lierde	129
Verraden	135
Een sterfbed	140
Een oud bekende	143
Te Nazareth	148
De trouwelooze dienstknecht	154
Een klein woordje geschiedenis	158
Verdeeldheid	164
Jan De Lichte in de klem	170
In « Den Engel »	172
De aanslag op de herberg	176
Te Oudenaerde	183
Een helsch plan	186
Bij de Zigeuners	190
Twee aanslagen	193
Twee schelmen	197
Op 't Wolvenhol	202
Booze voorgevoelens	206
De kinderroof	210
Opzoekingen	213
Aan het ziekbed	218
In « De Duif »	220
Van Meerdal en Dick	225
Te Brussel	231
De misdaad ontmaskerd	236
De zieke	239
De pijnbank	240
De Zinnelooze	245
Gevonden!	252
Verder onderzoek	252
Thuis	256
Schrik	261
De kinderbeul	263
In de val	267
De schaking	271
Het gezin van Elza	276
Een onaangenaam bezoek	278
Een ongeluk	280

	Blz.
LXVI De geschaakte	282
LXVII Een misdadig plan	283
LXVIII De schipbreuk	286
LXIX De zeeschuimer	288
LXX Het bewijs van den schurk	293
LXXI Een monster	295
LXXII Martha en Alfred	297
LXXIII De ontvluchting	301
LXXIV Nog Martha en Alfred	303
LXXV Naar 't gerecht	307
LXXVI Alfred's belofte	310
LXXVII De moordpoging	312
LXXVIII Blankenberge	317
LXXIX Beschipdag	318
LXXX Kasper, de Zeebeer	321
LXXXI Een kort gevecht	323
LXXXII De Roeschaard	326
LXXXIII 't Gestoorde feest	329
LXXXIV De schipbreuk	331
LXXXV Zielenadel en snoodheid	334
LXXXVI De doodgewaande	337
LXXXVII Op zoek	339
LXXXVIII De zeeschuimers aan 't werk	341
LXXXIX 't Gerecht	344
XC De Ronselaars	346
XCI Gevangen	348
XCH Jacques' list	351
XCHH Naar Vlaanderen terug	354
XCIV Naar de hut	356
XCV Een drama	359
XCVI Weer op « Zorgvliet »	362
XCVII Een zonderlinge ontmoeting	364
XCVIII Een smartelijk wederzien	366
XCIX De oude Huysman	368
C In de kroeg van Slina	371
CI De wraak van Rolf en Jacques	374
CII De vergadering te Wenduine	376
CIII Naar 't heksenduip	379
CIV De vliegende Hollander	383
CV De bijeenkomst	391
CVI De zaken	394
CVII De Huysman's	397
CVIII Ontmaskerd	399
CIX Te Wenduine	402
CX Marie en Peter	403
CXI Vereenigd	404
CXII Iets over smokkelen	404
CXIII Rond Thielt	413
CXIV Verdwaald	414
CXV Ieder op zijn eigen	421
CXVI Rond Eekloo	424
CXVII Nieuws	428
CXVIII Wraak en verzoening	432
CXIX Naar de bende terug	438
CXX Rond Deinze	441
CXXI De poets	446
CXXII In « Den Katuil »	450
CXXIII In 't gevang	454
CXXIV IJzeren Simon	457
CXXV Ontsnapt	458
CXXVI Een bezwaard geweten	462
CXXVII Smartelijk wederzien	466
CXXVIII Een ernstige waarschuwing	469
CXXIX Nog de Zigeuners	473
CXXX Te Mechelen	477
CXXXI Het plan	480
CXXXII Een zonderling	485
CXXXIII De vergadering	489